

ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΔΗ

Στοχευμένα μέτρα που στόχο θα έχουν την τόνωση της παραγωγικής δραστηριότητας και της κατανάλωσης με την αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών με μείωση της φορολογίας, είναι η πολιτική που προτείνουν οι πρώην υπουργοί Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου, Στ. Μάνος

και Ν. Χριστοδουλάκης, καθώς και ο οικονομολόγος και σύμβουλος του πρώην πρωθυπουργού Κ. Σημίτη Γ. Χαρδούβελης. Στο ερώτημα της «Ημερησίας του Σαββατοκύριακου» για το πώς θα μπορούσε η Ελλάδα να αξιοποιήσει το «πάγωμα» του Συμφώνου Σταθερότητας, ποιες συγκεκριμένες δράσεις απαιτούνται ώστε η ελληνική οικονομία να αποφύγει την ύφεση,

επισημαίνουν:

Ο κ. Γιάννος Παπαντωνίου, μεταξύ άλλων υπογραμμίζει ότι απαιτείται αύξηση κοινωνικών δαπανών κατά 1 δισ. ευρώ για ενίσχυση των χαμηλόμισθων, των χαμηλοσυνταξιούχων και των ανέργων.

Ο κ. Στ. Μάνος επισημαίνει ότι πριν αγ' όλα χρειάζονται πε-

ΤΡΕΙΣ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΕΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ «Η»

Συνταγή για την κρίση από

ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Δανειζόμαστε με spread της προ ΟΝΕ εποχής

ΘΑ ΗΤΑΝ ΛΑΘΟΣ να ερμηνεύσουμε τη θεαματική απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα 200 δισ. Ευρώ ως εγκατάλειψη του Συμφώνου Σταθερότητας. Πρόκειται για μία δημοσιονομική παρέμβαση μεγάλης κλίμακας, αλλά εφάπαξ και όχι επαναλαμβανόμενη και επίσης γίνεται συντονισμένα και όχι με αυθαίρετες πρωτοβουλίες του κάθε κράτους. Είναι ίσως η απαραίτητη για την μελλοντική υιοθέτηση μιας «δημοσιονομικής ομοσπονδίας» που κάποτε πρέπει να αποτελέσει τον τρίτο πυλώνα της ΟΝΕ, μετά το κοινό νόμισμα και τα κοινά επιτόκια. Αφορά επίσης κυρίως τις χώρες που ακριβώς λόγω του Συμφώνου είχαν καλή δημοσιονομική διαχείριση πριν και μπορούν τώρα να κάνουν την μεγάλη εξαίρεση για να αντιμετωπίσουν την πρωτοφανή κρί-

σι. Γι' αυτό άλλωστε η Ελλάδα θα επωφεληθεί ελάχιστα από την απόφαση της Ένωσης, εκτός και αν αποφασίσει να αλλάξει πορεία. Τα άμεσα μέτρα που θα μπορούσε να λάβει θα ήταν τα εξής:

1. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ: Φορολογικά κίνητρα για απασχόληση και μείωση τιμών από τις επιχειρήσεις.

Στοχευμένη ενίσχυση χαμηλών εισοδημάτων.

ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΕΓΓΥΗΣΙΣ κεφαλαίου κίνησης στις ΜΜΕ και ρήτρα συμμετοχής τους κατά 30% σε όλες τις κρατικές προμήθειες.

Χρειαζόμαστε δημόσιες επενδύσεις σε Υποδομές και προετοιμασία νέων δυναμικών και καινοτομικών επιχειρήσεων που θα είναι ανταγωνιστικές

ση.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΔΥΣΤΥΧΩΣ δεν ανήκει σε αυτήν την κατηγορία, αφού τα τελευταία χρόνια έχει αφήσει να καταρρεύσουν τα δημόσια έσοδα, έχει μειώσει τους φόρους στα κέρδη χωρίς κανένα αντάλλαγμα με θέσεις απασχόλησης και άφησε τις δαπάνες να εκτροχιαστούν σε κομματικές φέστες και προεκλογικές επιταγές τύπου Ηλείας. Η πρωτοφανής έκρηξη του Δημόσιου Χρέους το 2008, μας έχει οδηγήσει να δανειζόμαστε με spread πάνω από την Γερμανία το οποίο είναι τώρα υψηλότερο από ότι τον Νοέμβριο 1999, όταν δεν είχαμε ακόμη μπει στην ΟΝΕ.

ΜΕ ΚΑΝΕΝΑ ΤΡΟΠΟ η απόφαση της ΕΕ δεν δικαιώνει όσους απέτυχαν στην πολιτική τους και ψάχνουν για συλλήβδην μετάνοια.

ΕΠΕΙΓΟΝ ΣΧΕΔΙΟ για τον Τουρισμό το 2009 και πρόνοια για τα μειωμένα Αγροτικά Εισοδήματα λόγω της διεθνούς πτώσης των τιμών στη γεωργία.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ σε Υποδομές και προετοιμασία νέων δυναμικών και καινοτομικών επιχειρήσεων που θα είναι έτοιμες να μπουν ανταγωνιστικά μπροστά όταν η ύφεση αρχίσει να φεύγει προς το τέλος του 2010.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΜΩΣ αυτά χρειάζεται πολιτική αξιοπιστία, ετοιμότητα αντίδρασης στην κρίση και αποτελεσματικότητα στη δημοσιονομική διαχείριση. Και αυτά δεν θα μας τα δώσει κανένα Σύμφωνο Σταθερότητας. Αν μπορούμε, πρέπει να τα επιλέξουμε και να τα επιβάλουμε μόνοι μας.

ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

Να μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές για τους φτωχούς

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ είναι το κατεχόμενη εργαλείο για την αντιμετώπιση της κρίσης, αφού έχει άμεσα αποτελέσματα στα εισοδήματα των νοικοκυριών και την κατανάλωση, καθώς και στις επενδύσεις των επιχειρήσεων.

ΘΥΜΙΖΩ ΟΤΙ ΟΙ ΗΠΑ απεφύγαν μια πολύ βαθιά ύφεση στο πρώτο εξάμηνο του 2008, αξιοποιώντας το δημοσιονομικό πακέτο της κυβέρνησης Μπους, ενώ η Κίνα ακολούθησε ένα τεράστιο δημοσιονομικό πακέτο, της τάξης του 7,5% του ΑΕΠ ετησίως για δύο χρόνια. Είναι, λοιπόν, ευπρόσδεκτη η ανάληψη συντονισμένης δράσης εκ μέρους της Ε.Ε. με πακέτο δημοσιονομικής στήριξης διετούς διάρκειας, σωρευτικού ύψους 200 δισ. ευρώ ή 1,5% του ΑΕΠ, όσο μικρό -κατά τη γνώμη μου- και αν είναι το πακέτο αυτό.

ΣΥΜΦΩΝΑ με τους κανόνες που ανακοινώθηκαν, το όριο του 3% για το έλλειμμα

Μέτρα όπως η μείωση του ΦΠΑ δεν είναι στοχευμένα στις αντίστοιχες κοινωνικές ομάδες, μειώνουν τα έσοδα του κράτους, είναι πιθανό να μην ρίξουν τις τιμές

μα Γενικής Κυβέρνησης δεν μπορεί να ξεπεραστεί παρά ελάχιστα και πρέπει εντός 2 ετών το έλλειμμα να επανέλθει κάτω του 3%. Έτσι, το διαθέσιμο ποσό για την ελληνική οικονομία προβλέπεται να είναι ακόμα μικρότερο, αφού η Ελλάδα είχε ήδη το 2007 δημοσιονομικό έλλειμμα πάνω από το 3%, ενώ το εκτιμώμενο έλλειμμα του 2008 θα μπορούσε μελλοντικά να αναθεωρηθεί προς τα πάνω.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ, ΛΟΙΠΟΝ, ιδιαίτερη προσοχή στην κατανομή του πακέτου ώστε να έχει τα μέγιστα αποτελέσματα. Τα λιγοστά χρήματα πρέπει να ενισχύσουν την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και συγχρόνως να βοηθήσουν τις πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, χωρίς να μειώνουν τα έσοδα του κράτους. Μέτρα όπως η μείωση του ΦΠΑ δεν είναι στοχευμένα στις αντίστοιχες κοινωνικές ομάδες, μειώνουν τα έσοδα του κράτους, είναι πιθανό να μην ρίξουν τις τιμές, ενώ μπορεί και να ενισχύσουν τις εισαγωγές αντί την παραγωγή

ελληνικών προϊόντων.

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ πρέπει να διατεθούν γρήγορα ώστε να έχουν αποτέλεσμα και μέσω απλών διαδικασιών, αποφεύγοντας χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Τέτοια μέτρα είναι η αύξηση και επέκταση του ΕΚΑΣ, η μείωση των φορολογικών συντελεστών για τα χαμηλά εισοδήματα ή τα επιδόματα απασχόλησης. Οι ομάδες αυτές αναμένεται να κάνουν άμεση χρήση των χρημάτων. Δεν θα τα καταμιεύσουν, αλλά θα τα καταναλώσουν, πιθανόν αγοράζοντας ήδη ανάγκης που παράγονται στην Ελλάδα, ενισχύοντας το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα. Αντίστοιχα, οι ΜΜΕ, που είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας, μπορούν να ενισχυθούν με εγγυήσεις των δανείων τους από τις τράπεζες.

Έτσι θα γίνει πιο αποτελεσματικό και το προηγούμενο χρηματοοικονομικό πακέτο προς τις τράπεζες.

ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ, επίσης, να ενισχυθεί το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αφού αυξάνει την παραγωγική ικανότητα της χώρας, έχοντας πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη. Έτσι, διευκολύνεται και η απορρόφηση επιπλέον κοινοτικών πόρων των Γ' ΚΠΣ και ΕΣΠΑ, κινητοποιείται ο επενδυτικός ιδιωτικός τομέας και στέλνεται ένα ισχυρό μήνυμα στους οικονομικούς φορείς ότι γίνεται συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης της κρίσης. Άλλωστε, η σημερινή κρίση είναι και κρίση εμπιστοσύνης. Αν η κοινωνία πεισθεί ότι οι Αρχές του τόπου εργάζονται μεθοδικά και παρέχουν πρακτικές λύσεις, θα τολμήσουν το κάτι παραπάνω, θα εργαστούν πιο σκληρά, οι επιχειρήσεις δεν θα προχωρήσουν σε απολύσεις, κ.ο.κ. Τον τόνο αισιοδοξίας πρέπει να τον δώσουν οι Αρχές του τόπου με το παράδειγμά τους.

ρικοπές δαπανών που «εύκολα μπορούν να φτάσουν το 2% του ΑΕΠ», και από την εξοικονόμηση αυτή οι πόροι να δοθούν στην πραγματική οικονομία από ισόποση μείωση της φορολογίας.

Ο κ. Ν. Χριστοδουλάκης αποκαλύπτει ότι η δημοσιονομική κατάρρευση οδήγησε στο να δανειζόμαστε με spread πά-

νω από την Γερμανία το οποίο είναι τώρα υψηλότερο από ό,τι τον Νοέμβριο 1999, όταν δεν είχαμε ακόμη μπει στην ΟΝΕ και προτείνει την επανεξέταση του φορολογικού «πακέτου», την ενίσχυση των χαμηλών εισοδημάτων και την στήριξη του τουρισμού, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αύξηση των δημοσίων επενδύσεων.

Τέλος, ο κ. Γκ. Χαρδούβελις τονίζει ότι πρέπει να μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές και ότι οι πόροι πρέπει να ενισχύσουν την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και συγχρόνως να βοηθήσουν τις πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, χωρίς να μειώνουν τα έσοδα του κράτους. Είναι σημαντικό, επίσης, να ενισχυθεί το ΠΔΕ.

4 «γκουρού» της οικονομίας

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Φοροαπαλλαγές 700 εκατ. στα χαμηλά εισοδήματα

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ της οικονομίας που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντάσσεται στη στρατηγική ανάκαμψης η οποία προωθείται σε διεθνές επίπεδο. Η υλοποίησή του προϋποθέτει καλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας. Η δημοσιονομική κατάσταση εμποδίζει τη συμμετοχή της χώρας μας.

Αν όμως δεν στηριχθεί η οικονομία, οι συνέπειες της διεθνούς κρίσης θα είναι επώδυνες. Για το λόγο αυτό πρέπει να εξασφαλιστεί η συναίνεση της ΕΕ.

Η ΕΕ δεν θα συναινέσει αν δεν πεισθεί ότι η Ελλάδα προωθεί πολιτικές που εξασφαλίζουν επάνοδο σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και αποκατάσταση δημοσιονομικής ισορροπίας. Πρέπει να συνταχθεί ολοκληρωμένο σχέδιο εξόδου από την κρίση, κατά το πρότυπο του Προγράμματος Σύγκλισης το οποίο οδήγησε στην έντα-

πτας
α) Καταπολέμηση της ακρίβειας

Πρέπει να καταργηθούν τα κλειστά επαγγέλματα, ιδιαίτερα στις μεταφορές, και να εξαλειφθούν οι μεσάζοντες που επιβάλλουν «καπέλα» χωρίς ουσιαστική συμμετοχή στο σύστημα διανομής.

β) Καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς

Η διοικητική μεταρρύθμιση πρέπει να συμβαδίσει με εδραίωση συνθηκών αξιοκρατίας και ενίσχυση της θέσης των ελεγκτικών υπηρεσιών και των Ανεξάρτητων Αρχών. Άμεσα, όμως, αποτελέσματα μπορούν να προκύψουν μόνο από τη συγκρότηση Κέντρων Εξυπηρέτησης Ε-

πενδυτών με αποφασιστικές αρμοδιότητες χορήγησης αδειών, οι οποίες σήμερα ασκούνται από διάφορα υπουργεία και φορείς.

γ) Αναβάθμιση της εκπαίδευσης

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ διοικητική αυτονομία των πανεπιστημίων στα προγράμματα σπουδών, τις προσλήψεις και τον τρόπο επιλογής των φοιτητών. Πρέπει να καθιερωθούν συστήματα αξιολόγησης και να συνδεθούν με τη χρηματοδότηση δημιουργώντας κίνητρα αναβάθμισης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η ΚΡΙΣΗ ΕΚΤΟΣ από απειλή αποτελεί και ευκαιρία για τομές και ανατροπές. Προϋπόθεση, όμως, για τη στήριξη από την ΕΕ είναι η ύπαρξη ικανής και αξιόπιστης κυβέρνησης. Είναι μεγάλη η πρόκληση για την προοδευτική παράταξη.

Πρέπει να καταργηθούν τα κλειστά επαγγέλματα, ιδιαίτερα στις μεταφορές, και να εξαλειφθούν οι μεσάζοντες που επιβάλλουν «καπέλα»

ξη στην ΟΝΕ.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΙΟΝΕΣ είναι οι εξής:

I. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ και της κοινωνικής αλληλεγγύης

α) Αύξηση κοινωνικών δαπανών κατά 1 δισ. ευρώ για ενίσχυση των χαμηλόμισθων, των χαμηλοσυνταξιούχων και των ανέργων, που πλήττονται κυρίως από την κρίση.

β) Αύξηση Δημοσίων Επενδύσεων κατά 1,5 δισ. ευρώ. Η επιβάρυνση του ελλείμματος θα είναι 800 εκατ. δεδομένου ότι θα αυξηθούν κατά 700 εκατ. οι εισροές από την ΕΕ.

γ) Μείωση φόρων κατά 700 εκατ. στοχευμένη στα χαμηλά εισοδήματα και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με παράλληλη επαναφορά του αφορολόγητου ορίου για τους αυτοαπασχολούμενους.

II. ΕΝΙΣΧΥΣΗ της ανταγωνιστικό-

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

Εξοικονόμηση 5 δισ. ευρώ σε μόλις 15 ημέρες

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΩΤΗΡΙΑΣ των τραπεζών είναι ένα πρόγραμμα σωτηρίας όχι της οικονομίας και των τραπεζών, αλλά είναι ένα πρόγραμμα σωτηρίας του προϋπολογισμού και της κάλυψης των ελλειμμάτων.

Είδα και μία πρωτοφανή δήλωση του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας κ. Αράπογλου, ο οποίος ούτε πολύ ούτε λίγο τόνισε ότι τα κεφάλαια που δίνει η κυβέρνηση θα τα πάρουμε για να μην την στενοχωρήσουμε.

ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΚΡΥΨΟΥΜΕ από τις Βρυξέλλες τα ελλείμματα και έχουμε μία νέα εξέλιξη στη δημιουργική λογιστική που βάζει μέσα και τις τράπεζες.

ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΑ το πιο εύκολο που μπορεί να κάνει κάποιος είναι το κράτος να κόψει δαπάνες οι οποίες δεν έχουν αρχή και τέλος.

Πριν αρχίσουμε λοιπόν να δανειζόμαστε και να δανειζόμαστε ουσιαστικά από το μέλλον, πρέπει να κάνουμε μία καλύτερη διαχείριση - μείωση των δαπανών

Να σας θυμίσω ότι ο πρωθυπουργός είχε δεσμευθεί πριν αναλάβει την πρωθυπουργία ότι θα περικόψει περί τα 10 δισεκατομμύρια ευρώ από σπατάλες τις οποίες κάνει το δημόσιο. Κάτι τέτοιο δεν έγινε και από ό,τι φαίνεται δεν υπάρχει και καμία πρόθεση να συμβεί.

ΝΑ ΣΑΣ ΦΕΡΩ ΕΝΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ. Στην Ελλάδα εργάζονται σε δημόσιο τομέα και στα φροντιστήρια περί του 300.000 εκπαιδευτικούς και αντιστοιχεί στον καθένα τέσσερα παιδιά, ενώ την ίδια ώρα στην Φινλανδία που είναι υπόδειγμα στην εκπαίδευση παγκοσμίως αντιστοιχεί ένας εκπαιδευτικός για κάθε 18 μαθητές.

ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ αυτό, έχει η κυβέρνηση στο πρόγραμμά της την πρόσληψη άλλων 6.000 εκπαιδευτικών. Αυτό κατά τη γνώμη μου, είναι χρήματα πεταμένα από το παράθυρο.

ΠΡΙΝ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ για επέκταση των ελλειμμάτων πρέπει να δούμε κονδύλι-κονδύλι, τι μπορούμε να περικόσουμε. Και κατά την γνώμη τα ποσά που μπορούμε να φτάσουμε το 2% του ΑΕΠ. Πριν αρχίσουμε λοιπόν να δανειζόμαστε και να δανειζόμαστε ουσιαστικά από το μέλλον, πρέπει να κάνουμε μία καλύτερη διαχείριση - μείωση των δαπανών, της σπατάλης, της κλοπής και θα έλεγα και του διάχυτου κόστους. Θέλετε ένα παράδειγμα για το τελευταίο;

Για να γίνει μεταφορά ενός ακινήτου στην Κηφισιά ένας συμβολαιογράφος παίρνει το λιγότερο 15.000 ευρώ για δουλειά ενός 2ωρου.

ΝΑ ΑΝΟΙΞΟΥΝ τα κλειστά επαγγέλματα που δημιουργούν τεράστια αύξηση του κόστους, ειδικά στις μεταφορές και ως εκ τούτου στα προϊόντα που μεταφέρονται.

ΚΑΘΕ «ΠΑΛΑΒΟΜΑΡΑ» που κάνουμε ως κράτος έχει επίπτωση στο spread. Όταν ανέλαβε η κυβέρνηση ήταν 15 μονάδες βάσης, σήμερα είναι 160 μονάδες βάσης. Ο κίνδυνος είναι αν δεν δείξουμε σύνεση, περιορισμό των ελλειμμάτων, περιορισμό του ισοζυγίου, το spread μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω, και αν αυτό συμβεί τότε η όποια στήριξη της πραγματικής οικονομίας θα εξανεμιστεί αφού τα χρήματα που θα δοθούν θα φύγουν από την αύξηση του κόστους δανεισμού.

ΜΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΟΦΩΝ μέσα σε 15 ημέρες θα μπορούσε να βρει τα 5 δισ. ευρώ και αυτά να «φύγουν» από την φορολογία και να ενισχυθεί η κατανάλωση.